

Briseļē, 26.11.2015.
COM(2015) 692 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par eurozonas ekonomikas politiku

{SWD(2015) 700 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par eurozonas ekonomikas politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 136. pantu saistībā ar 121. panta 2. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Ekonomikas atlabšana eurozonā turpinās mērenā tempā³. Lai varētu nodrošināt ilgtspējīgu un stabilu izaugsmi eurozonā, ir nepieciešami pastāvīgi politikas centieni atbalstīt līdzsvarotas korekcijas privātajā sektorā un publiskajā sektorā, uzlabot spējas pielāgoties un palielināt ekonomikas konkurētspēju un izaugsmes potenciālu attiecīgi vidējā termiņā un ilgtermiņā. Izaugsmes tempu kavē nesenās ekonomikas un finanšu krīzes izraisītās sekas, tostarp joprojām notiekošā ārējā līdzsvarošana, augstais privāto un valsts pārdaistību apjoms, augstais bezdarbs, kā arī ieilguši strukturālā neelastība dalībvalstu darba un ražojumu tirgos. Investīciju aktivitāte joprojām ir vāja gan minēto faktoru dēļ, gan arī citu trūkumu, piemēram, nelabvēlīgas darījumdarbības vides, publiskās pārvaldes neefektivitātes dēļ, kā arī tāpēc, ka pastāv šķēršļi piekļuvei finansējumam.
- (2) Ir jāveicina vērienīgu strukturālo reformu īstenošana, kas paaugstina ražīgumu un stimulē izaugsmes potenciālu, atbilstīgi 2016. gada izaugsmes pētījumā izklāstītajām politikas prioritātēm visām ES dalībvalstīm⁴. Ja strukturālās reformas tiek īstenotas vienlaikus vairākās dalībvalstīs, no tā var iegūt visa eurozona, jo izplatās pozitīvā pārrobežu iedarbība, sevišķi pa tirdzniecības un finanšu kanāliem. Neskatoties uz

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

³ Komisijas 2015. gada rudens ekonomikas prognoze.

⁴ 2016. gada izaugsmes pētījums.

nelielu progresu reformu veikšanā, lai uzlabotu darba tirgu noturību, eurozonā turpina pastāvēt ievērojama novirze, jo īpaši attiecībā uz ilgtermiņa un jauniešu bezdarba līmeni. Tās dalībvalstis, kuras veica vispusīgas darba tirgus un sociālās aizsardzības reformas pirms krīzes, ir spējušas sniegt labāku atbalstu nodarbinātībai un saglabāt taisnīgumu ekonomikas lejupslīdes laikā. Tādas reformas ietver elastīgus un uzticamus līgumu noteikumus, vispusīgas mūžizglītības stratēģijas, efektīvu aktīva darba tirgus politiku un mūsdienīgas sociālās aizsardzības sistēmas. Rezultātus var uzlabot arī nodokļu īpatsvara darbaspēka izmaksās samazināšana, jo īpaši zemu atalgo tiem darba ņēmējiem, un taisnīgas nodokļu sistēmas nodrošināšana.

- (3) Atbilstīgi izstrādātas reformas un to ātra īstenošana var palīdzēt novērst pastāvošās nelīdzsvarotības eurozonā un nepieļaut jaunu nelīdzsvarotību uzkrāšanos. Eurogrupas tematiskās diskusijas, īpaši pievēršoties kritēriju noteikšanai, paraugprakses izmantošanai un savstarpējam spiedienam, var palīdzēt sekmēt tuvināšanos tam, lai sasniegtu vislabākos rezultātus. Tādēļ Eurogrupai būtu vēl vairāk jāpastiprina tematiskās diskusijas par reformām jomās, kas ir būtiskas EMS funkcionēšanai un regulāri jāizvērtē reformu īstenošana eurozonas dalībvalstīs, kā arī progress, kas panākts nelīdzsvarotību novēršanā makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras kontekstā.
- (4) Fiskālā politika ir ekonomiskās un monetārās savienības vitālu kopēju interešu jautājums. Atbildīga valstu fiskālā politika, kurā ievēroti kopējie fiskālie noteikumi, ir būtiska, lai nodrošinātu parādu ilgtspējību un ļautu fiskālajiem stabilizatoriem darboties un amortizēt konkrētas valsts satricinājumus. Turklāt, ņemot vērā blakusietekmi eurozonas dalībvalstu starpā, ir būtiski arī panākt piemērotu fiskālo nostāju eurozonā kopumā un izvairīties no procikliskas fiskālās politikas. Lai to paveiktu, ir jāpastiprina fiskālās politikas koordinācija eurozonā, pilnībā ievērojot Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šajā saistībā kopumā neitrāla kopējā fiskālā nostāja eurozonā, kas paredzēta 2016. gadā, šķiet piemērota, ņemot vērā vispārējos makroekonomikas apstākļus un lejupvērstos riskus izaugsmei. Attiecībā uz 2017. gadu, balstoties uz prognozi, ka starpība starp plānoto un faktisko ražošanas apjomu pakāpeniski samazināsies, fiskālajā politikā būtu jālīdzsvaro nepieciešamība izvairīties no procikliskuma un samazināt valsts parādu, lai atjaunotu fiskālās rezerves. Tas būtu jāatspoguļo atjaunināto stabilitātes programmu sagatavošanā 2016. gada pavasarī, ņemot vērā jaunākās ekonomikas un fiskālās norises. Fiskālo stratēģiju saturs vēl nav pietiekami labvēlīgs izaugsmei. Kā 2015. gada vasarā uzsvērts ieteikumos eurozonas dalībvalstīm⁵, dalībvalstīm jārīko tematiskas diskusijas par publisko finanšu kvalitātes un ilgtspējības uzlabojumiem.
- (5) Ir pilnībā jāīsteno banku savienība. Pirmkārt, līdz 2015. gada 30. novembrim ir pilnībā jātransponē Banku atvēršanas un noregulējuma direktīva atbilstīgi prasībai visām 28 dalībvalstīm. Otrkārt, attiecībā uz banku noregulējumu ir nekavējoties jāievieš piemērota pagaidu finansēšanas kārtība, lai Vienotā noregulējuma fonds spētu tikt galā ar visām potenciālajām finansēšanas vajadzībām no 2016. gada 1. janvāra. Turklāt pārejas perioda laikā būtu pēc iespējas ātrāk jāvienojas par fiskāli neitrālu atbalstu Vienotā noregulējuma fondam. Visbeidzot, banku savienības tālākas pilnveidošanas ietvaros Komisija 2015. gada 24. novembrī ierosināja izveidot Eiropas noguldījumu apdrošināšanas shēmu eurozonas dalībvalstīm⁶.

⁵ OV C 272, 18.8.2015., 98. lpp.

⁶ COM(2015) 586 *final*, 24.11.2015.

- (6) Finanšu tirgus nosacījumi eurozonā joprojām ir kopumā labvēlīgi, ņemot vērā atbalstošas monetārās politikas nostāju. Tomēr joprojām vājie ekonomikas pamati un augstais parādsaistību īpatsvars privātajā sektorā turpina negatīvi ietekmēt pieprasījumu pēc banku aizdevumiem un līdz ar to ekonomikas izaugsmi. Banku bilances joprojām saskaras ar spiedienu, ko rada ienākumus nenesošo aizdevumu augstais līmenis, kas traucē kreditēšanas darbībai. Atšķirīgi maksātnespējas režīmi Eiropas Savienībā aizkavē privātā sektora parāda samazināšanu, atturot investīciju veikšanu.
- (7) Neraugoties uz nesenajiem sasniegumiem EMS struktūras nostiprināšanā, jāturpina darbs pie tā, lai pabeigtu EMS izveidi. 2015. gada jūnija Piecu priekšsēdētāju ziņojumā izklāstīta turpmākā virzība, lai vēlākais līdz 2025. gadam pabeigtu EMS izveidi⁷. Eiropas Komisija 2015. gada 21. oktobrī pieņēma ar ziņojumu saistīto turpmāko priekšlikumu pirmo kopumu⁸. Eurozonas dalībvalstīm būtu jāuzņemas kolektīva atbildība un bez liekas kavēšanās jāvirzās uz priekšu īstermiņa un vidēja termiņa iniciatīvu īstenošanā, lai panāktu ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu. Lai vēl vairāk sekmētu konverģenci eurozonā, priekšlikumi ietver pasākumus, ar kuriem stiprina Eiropas pusgada eurozonas dimensiju, cita starpā agrāk publicējot eurozonas ieteikumus, lai jau procesa sākumā noteiktu kopīgās problēmas un nodrošinātu informāciju, kas nepieciešama eurozonas dalībvalstīm paredzēto konkrētām valstīm adresēto ieteikumu formulēšanā, kuri tiks pieņemti vēlāk Eiropas pusgada laikā,

AR ŠO IESAKA eurozonas dalībvalstīm individuāli un kolektīvi Eurogrupas ietvaros laikposmā no 2016. līdz 2017. gadam veikt šādus pasākumus:

1. Īstenot politiku, kas atbalsta atveseļošanu, sekmē konverģenci, veicina makroekonomikas nelīdzsvarotību novēršanu un uzlabo pielāgošanās spēju. Šajā nolūkā dalībvalstīm, jo īpaši tām, kurām ir milzīgi privātā un ārējā parāda uzkrājumi, būtu jāīsteno reformas, kas uzlabo ražīgumu, sekmē darbavietu radīšanu, palielina konkurētspēju un uzlabo darījumdarbības vidi. Dalībvalstīm ar lielu norēķinu kontu pārpalikumu kā prioritāte jāīsteno pasākumi, kas palīdz novirzīt pārpaliekošos ietaupījumus iekšzemes ekonomikai un tādējādi sekmē iekšzemes investīcijas.
2. Īstenot reformas, kurās apvienoti i) elastīgi un uzticami darba līgumi, kas sekmē darba tirgus pāreju un novērš divu līmeņu darba tirgu; ii) visaptverošas mūžizglītības stratēģijas; iii) efektīva politika, kas palīdzētu bezdarbniekiem atgriezties darba tirgū, iv) mūsdienīgas sociālās aizsardzības sistēmas, kas atbalsta grūtībās nonākušus cilvēkus un dod stimulus integrācijai darba tirgū, un v) atvērti un konkurētspējīgi preču un pakalpojumu tirgi. Samazināt nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās, jo īpaši attiecībā uz zemu atalgotiem darba ņēmējiem, budžeta ziņā neitrālā veidā, lai sekmētu darbavietu radīšanu.
3. Uzturēt plānoto kopumā neitrālu fiskālo nostāju 2016. gadā. Ņemot vērā 2017. gadu, samazināt valsts parādu, lai atjaunotu fiskālās rezerves, vienlaikus izvairoties no procikliskuma un pilnībā ievērojot Stabilitātes un izaugsmes pakta. Diferencēt individuālu dalībvalstu fiskālos pasākumus, ņemot vērā to attiecīgo stāvokli attiecībā pret Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām un to stabilizācijas vajadzībām, kā arī blakusietekmi visās eurozonas valstīs. Šajā nolūkā apspriest eurozonas fiskālo

⁷ Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana, Žana Kloda Junkera ciešā sadarbībā ar Donaldu Tusku, Jerūnu Deiselblūmu, Mario Dragi un Martinu Šulcu sagatavotais ziņojums.

⁸ http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/single-market-strategy/communication-emu-steps_en.pdf

nostāju pirms stabilitātes programmu un budžeta plāna projektu sagatavošanas un iesniegšanas.

4. Sekmēt banku ieņēmumus nenesošo aizdevumu pakāpenisku samazināšanu un uzlabot maksātspējas procedūras attiecībā uz uzņēmumiem un mājsaimniecībām. Dalībvalstīs ar lieliem privātā sektora parādu uzkrājumiem sekmēt aizņemto līdzekļu īpatsvara mierīgu samazināšanu, tostarp sekmējot privātā sektora dzīvotspējīgu parādu noregulējumu.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*